

Sygn. akt III KO 77/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **R. D.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2021 r.
wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 marca 1992 r., sygn. akt II AKr (...),
zmieniającym wyrok Sądu Wojewódzkiego w S.
z dnia 29 listopada 1991 r., sygn. akt II K (...),
na podstawie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W datowanym na dzień 9 września 2021 r. piśmie skazany R. D. wnosi o cyt. „reformację postępowania, które dotyczy postępowań z elementem fikcji II K (...) w SO S. oraz II AKr (...) w Sądzie Apelacyjnym w (...)”, a ponadto wnosi o cyt. „przyznanie z urzędu kwalifikowanej pomocy prawnej, z uwagi na liczne zawiłości w postępowaniu a także warunki osobiste związane z niepełnosprawnością oraz wiekiem senioralnym (72 lata)”. Pismo skazanego zostało potraktowane przez Przewodniczącego III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego jako wniosek o wznowienie postępowania (k. 2).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należało odmówić przyjęcia wniosku skazanego R.D. o wznowienie postępowania — jako oczywiście bezzasadnego.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nierespektującego obowiązującego w postępowaniu wznowieniowym rygoru przymusu adwokacko-radcowskiego (bez wzywania do uzupełniania tego braku czynności przedsięwziętej osobiście przez uczestnika postępowania) w sytuacji, gdy „z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność”. Ustawa postępowania karnego nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, których zmaterializowanie się winno prowadzić do rozstrzygnięcia o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z uwagi na jego oczywistą bezzasadność. Ustawodawca, poprzez użycie zwrotu „w szczególności” nie pozostawił wątpliwości co do tego, że wskazanie na to, że oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania może wynikać z tego, że nawiązuje on do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowanie, jest wskazaniem tylko przykładowym. Katalog okoliczności, w oparciu, o które możliwe jest wydanie takiego orzeczenia, ma charakter otwarty. Oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania wynikać może zatem także z tego, że we wniosku wskazano na podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie wskazano żadnych podstaw wznowienia, ograniczając się do postulowania przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2015 r., sygn. II KO 49/15, SIP «Legalis» nr 1330115).

Ocena pisma skazanego R. D., działającego po prawomocnym zakończeniu postępowania bez pomocy profesjonalnego przedstawiciela procesowego, które zmierza do spowodowania wznowienia postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem (na co wskazuje użyte przez autora wniosku sformułowanie nawiązujące do potrzeby cyt. „reformacji postępowania, które dotyczy postępowań z elementem fikcji II K [...] /91 w SO S. oraz II AKr (...) w Sądzie Apelacyjnym w (...)”) pozwala przyjąć, że wyrażona przez autora pisma konieczność wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem („reformacji” tego postępowania) ma oczywiście bezzasadny charakter. Ocenę taką determinuje już analiza uzasadnienia wniosku R. D.. We wniosku tym brak jest

bowiem uprawdopodobnienia zaistnienia okoliczności uzasadniających wznowienie postępowania, odpowiadających podstawom wymienionym w przepisach Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego - *Wznowienie postępowania* (art. 540 § 1-3 k.p.k.). Dopiero ewentualne uprawdopodobnienie istnienia okoliczności, o których mowa w przepisie art. 540 § 1 pkt. 1-3 k.p.k., mogłoby stwarzać potrzebę rozważenia wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu celem zbadania sprawy pod kątem istnienia podstaw wznowieniowych i — po ewentualnym wyznaczeniu obrońcy z urzędu — bądź to sporządzenia i wniesienia przez tego obrońcę wniosku o wznowienie postępowania respektującego wymóg przymusu adwokacko-radcowskiego obowiązujący na gruncie postępowania wznowieniowego, bądź też sporządzenia opinii o braku podstaw do dokonania tej czynności (art. 84 § 3 k.p.k.). W uzasadnieniu wniesionego pisma skazany wskazuje na to, że cyt. „w postępowaniu ujawniły się nowe fakty o których wcześniej nie wiedziałem, to znaczy uszły mojej uwadze, a to ze względu na nielegalne przetrzymywanie w więzieniu w trakcie pozbawienia wolności w styczniu 1991 r. [...] byłem przekonany o definitywnej zmianie ustroju państwa, dlatego odważnie wystosowałem oświadczenie do szefa Urzędu Ochrony Państwa w G. na temat korupcji i innych patologii w [...] prokuraturze orasz sądzie. Oświadczenie trafiło do prezesa Sądu Okręgowego w S. P. C.”. „W tej sytuacji — konkluduje autor pisma — [...] sąd nie był właściwy do prowadzenia postępowania”. Okoliczności wskazane przez skazanego nie korespondują z żadną z podstaw wznowienia postępowania wymienionych przez kodeks postępowania karnego, zresztą nie wiadomo dlaczego rzekomy fakt przesłania w 1991 r. pisma do prezesa Sądu — wówczas — Wojewódzkiego w S. o bliżej nie sprecyzowanej treści sygnalizacyjnej opisaney przez skazanego miałyby skutkować niewłaściwością tego sądu do rozpoznania jego sprawy. Gdyby pismo takie rzeczywiście zostało przesłane — i gdyby zostały w nim wskazane uzasadnione zarzuty, o których pisze skazany — to bez wątpienia organ powołany do ścigania przestępstw podjąłby stosowne kroki mające na celu wyjaśnienie podnoszonych przez skazanego zarzutów. Autor wniosku o „reformację postępowania, które dotyczy postępowań z elementem fikcji II K (...) w SO S. oraz II AKr (...) w Sądzie Apelacyjnym w (...)” nie wskazuje jednak to, że z jego zawiadomienia toczyło się jakiekolwiek postępowanie i jaki miałyby być związek

takiego (ewentualnego) postępowania z podstawami wznowienia postępowania wskazanymi w art. 540 § 1-3 k.p.k. Podobnie należy ocenić wskazanie w piśmie na to, że cyt. „w postępowaniu uczestniczył sędzia D. D. uwikłany w proceder w sprawie II K (...)”. Także ta okoliczność (niezależnie od tego, że nie precyzuje się na czym miałyby polegać „proceder w sprawie II K (...)”) nie koresponduje z żadną z podstaw wznowienia stypizowanych w przepisach § 1-3 art. 540 k.p.k.

Przedmiotowy wniosek o wznowienie postępowania jest trzecim z kolei, sporządzonym przez skazanego.

Zarówno pierwszy jak i drugi wniosek skazanego R. D. o wznowienie postępowania w tej samej sprawie uznano za oczywiście bezzasadne i odmówiono ich przyjęcia w trybie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2019 r., sygn. III KO 25/19 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2020 r., sygn. III KO 63/20, utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2020 r., sygn. III KZ 49/20). Treść pisma R. D. z dnia 9 września 2021 r. prowadzi do przekonania, że skazany wciąż traktuje instytucję wznowienia postępowania jako szansę przeprowadzenia na nowo prawomocnie zakończonego postępowania (ponowienia postępowania odwoławczego albo postępowania pierwszoinstancyjnego), nie uwzględniając przy tym ani charakteru normatywnego instytucji wznowienia postępowania, ani ściśle określonych przez ustawę podstaw wznowienia. W niniejszej sprawie skazany R. D. nie przedstawił jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby wpłynąć na odmienną ocenę jego wniosku i przyjąć, że nawiązuje on do okoliczności stanowiących podstawę wznowienia postępowania w rozumieniu przepisu art. 540 § 1-3 k.p.k.

W tym miejscu godzi się nadto zaznaczyć, że w wykonaniu zarządzenia Przewodniczącego III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2021 r., pismem z dnia 20 września 2021 r. (k. 10) zwrócono się do skazanego R. D. o wskazanie w terminie 7 dni okoliczności, które uzasadniałyby wznowienie postępowania w sprawie Sądu [Wojewódzkiego] w S. o sygn. II K (...), pod rygorem skierowania sprawy na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. R. D. odebrał osobiście nadaną do niego przesyłkę w dniu 11 października 2021 r. (k. 19). Brak było z jego strony reakcji na otrzymane pismo (termin wyznaczony przez Przewodniczącego III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego upłynął w dniu 18

października 2021 r. i ani w tej dacie, ani w dacie późniejszej nie odnotowano wpływu odpowiedzi na zarządzenie z dnia 17 września 2021 r.).

Odnosząc się zaś do wniosku skazanego o wyznaczenie skazanemu profesjonalnej pomocy prawnej celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania to podkreślenia wymaga, że celem wprowadzenia regulacji wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania (przewidzianej w przepisie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.) była eliminacja nieracjonalnego generowania i konieczności przeprowadzania szeregu bezprzedmiotowych czynności procesowych związanych z wnioskiem, który z obiektywnych powodów nie może doprowadzić do wznowienia postępowania. Niezasadne byłoby zatem wyznaczanie obrońcy z urzędu R. D., skoro skazany nie podał okoliczności uzasadniających wznowienie postępowania i odpowiadających normatywnym podstawom wznowienia postępowania – zarówno we wniosku datowanym na dzień 9 września 2021 r., jak też postanowił nie korzystać z możliwości stworzonej mu przez Przewodniczącego III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego zarządzeniem z dnia 17 września 2021 r. i w odpowiedzi na to zarządzenie nie podał żadnych okoliczności, które mogłyby być stanowić podstawę dla dokonania oceny o istnieniu podstaw do wznowienia postępowania w rozumieniu przepisu art. 540 § 1-3 k.p.k.

Konkludując trzeba stwierdzić, że — mając na względzie powyżej omówione okoliczności — należało odmówić przyjęcia wniosku skazanego R. D. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 marca 1992 r., sygn. akt II AKr (...) — jako oczywiście bezzasadnego w rozumieniu przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.